

Aan

Minister

nota

Aanbieding rapport verkenning veiligheidsaspecten op
afstand bestuurd varen

TER BESLISSING

Datum

1 december 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/295365

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme
Zaken
Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en
Vaarwegen

Beslistermijn

12 december 2025

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Op verzoek van het IenW Programma Smart Shipping heeft MARIN een onderzoek uitgevoerd naar de veiligheidsaspecten van het op afstand bestuurd varen in de binnenvaart. Het doel van deze opdracht was om een overzicht te creëren van de risico's die gepaard gaan met het op afstand besturen van een schip, al dan niet in combinatie met bemanningsreductie en/of ondersteuning door middel van Track Pilot-automatisering (TGAIN) aan boord. Het rapport zal met de Tweede Kamer, marktpartijen en internationale partners worden gedeeld.

Geadviseerd besluit

Instemmen met de verzending aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

Sinds 2020 ontwikkelen bedrijven in de binnenvaart systemen om schepen op afstand te besturen, met als doel minder bemanning en/of meer vaaruren, resulterend in een betere business case. Op afstand bestuurd varen is mogelijk op basis van een ontheffingsmogelijkheid, maar de volledige bemanning moet nu nog aan boord zijn. MARIN heeft in opdracht van IenW een onderzoek gedaan naar de veiligheidsaspecten van afstandsbesturing waarbij de theorie over veiligheidsaspecten in den brede is toegepast. Dat is belangrijk, omdat het onderzoek onafhankelijk tot stand is gekomen en gebruikt kan worden voor verdere beleidsontwikkeling op het gebied van op afstand bestuurd varen. Kort gezegd adviseert Marin de geldende technische eisen zoveel mogelijk op de afstandsbesturingscentrale (ABC) toe te passen, en dat ook de operator in de ABC gekwalificeerd is volgens geldende eisen. De belangrijkste mitigerende factor is op dit moment nog steeds een gekwalificeerd persoon in het stuurhuis. IenW neemt de aanbevelingen mee in verdere beleidsvorming.

Krachtenveld

Op dit moment zijn twee bedrijven actief in de afstandsbesturing van binnenvaartschepen op de Rijn en Nederlandse binnenwateren. Meer dan twintig schepen gebruiken deze technologie -volledig bemand en met ontheffing- in Nederland. Bedrijven investeren in deze technologie in de hoop op termijn met minder bemanning te kunnen varen, of meer uren te maken met de bestaande bemanning. Deze ondernemingen verwachten van IenW kaders in de nautische, technische en bemanningsvereisten om dit structureel mogelijk te maken. Ook internationaal is er aandacht voor dit dossier, bijvoorbeeld in de CCR en CESNI.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Toelichting

Internationale/Europese context

Het rapport zal binnen de CCR worden gedeeld. Nederland geldt internationaal als een koploper op het gebied van geautomatiseerd varen. Binnen de CCR zijn de ambities verdeeld. België pleit voor het snel opstellen van regelgeving aan de ABC en de bemanning. Nederland, Duitsland en Zwitserland zijn behoudender en geven aan dat er eerst meer ervaring met deze technologie moet worden opgedaan, voordat de conclusie getrokken kan worden of het op afstand besturen een veilige manier is om een schip te besturen.

Politieke context

Smart shipping is een belangrijke ontwikkeling voor de toekomst van de binnenvaart. Verbeterde digitalisering en automatisering kunnen de sector weerbaarder, concurrerender en veiliger maken.

Financiële/juridische overwegingen

Niet van toepassing

Strategie

Niet van toepassing

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

Niet van toepassing

Communicatie

De Nederlandse delegatie zal het rapport begin 2026 toelichten bij de CCR. Het rapport is tevens door Rijkswaterstaat ter beschikking gesteld aan de betrokkenen.

Er is ook aandacht geschonken aan het rapport tijdens het Smarter and Safer Shipping congres, georganiseerd door vakblad Schuttevaer, op 25 november j.l.

Voorgaande ontwikkelingen en alternatieven

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief aanbidding Marin rapport over op afstand bestuurd varen	Kamerbrief aanbidding rapport
2	Risk assessment remote controlled sailing	Rapport door Marin

Datum

1 december 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/295365

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken

Dir. Maritieme Zaken

Afd. Binnenvaart en

Vaarwegen

Aan

Minister

Bijlage(n)

1